

Theaterstuk versterkt pedagogisch klimaat op Citaverde College Roermond; *veiligheid voor iedere leerling, ongeacht etniciteit of seksuele voorkeur!*

Hoe makkelijk is het voor een leerling van het Citaverde College in Roermond om uit de kast te komen? Op woensdag 11 mei werd op Citaverde College in Roermond, groene (V)MBO-school, een interactieve theatervoorstelling georganiseerd over seksuele en etnische diversiteit. De voorstelling is geïntroduceerd in het kader van het project Kies Kleur in Groen waar FORUM, Instituut voor Multiculturele Vraagstukken een kennis, advies en informatierol vervult. Zij schakelde ditmaal samen met Citaverde College Roermond, theatergroep AanZet, in. Door het slimme theaterspel van Toneelgroep AanZet uit Nijmegen worden leerlingen gestimuleerd mee te denken over een situatie waarin je beste vriend je vertelt dat hij homo is of je Nederlandse vriendin ineens een Marokkaanse vriend blijkt te hebben. De leerlingen wordt gevraagd: wat zou jij doen als jij in zo'n situatie was beland? De ervaring leert, zegt Marjan van Hoof van AanZet die al vele scholen in Nederland heeft bezocht met deze voorstelling, dat je door dit interactieve element de leerlingen makkelijk en openhartig aan het praten krijgt over een relatief moeilijk onderwerp onder pubers.

De voorstelling, *Lokaal G 1.25* genaamd, speelt zich af in een straflokaal waar de vrienden Jeroen en Bram die middag in terechtkomen. Waarom precies weet het publiek op dat moment niet. Ook Lotte is er. Ze heeft straf omdat ze een jongen heeft geslagen. Als laatste komt Karlijn het lokaal binnen, per toeval eigenlijk want ze zocht alleen maar haar telefoon. Karlijn zal echter een belangrijke katalysator blijken in de gebeurtenissen die zich vervolgens afspelen in *lokaal G 1.25*. Zij is nieuw op school en durft er sinds kort voor uit te komen dat ze op meisjes valt. Karlijns beste vriendin reageerde er goed op, haar ouders ook toen ze het in een brief had uitgelegd. Het is meteen onderwerp van gesprek in het straflokaal. "Jij bent de enige op deze school!" roept Lotte direct nadat Karlijn toegeeft dat ze lesbisch is. Dat kan niet, verbetert Karlijn haar: "Dit is een school met 900 leerlingen. 1 op de 10 mensen is homo of lesbisch."

Bram reageert direct pesterig op Karlijn. "Wij hebben geen homo's hier op school", zegt hij boos, om vervolgens zijn pijlen te richten op Jeroen. Homo, roept hij naar hem. Als Karlijn hem vraagt daarmee op te houden zegt Bram: "Wij roepen dat heel vaak tegen elkaar hier. Dat is toch geen scheldwoord?" Wen er maar aan, zegt hij tegen haar nadat hij keihard nogmaals homo roept in haar gezicht. Het wordt al snel duidelijk hoe de verhoudingen zijn tussen de vier scholieren. Jeroen is er sinds kort ook achtergekomen dat hij homo is. Hij heeft stiekem al een vriendje. Toen hij het

eindelijk durfde te vertellen aan Bram, al tien jaar zijn beste vriend, kreeg hij er direct weer spijt van. Bram wil geen homo als vriend. "Gadverdamme! Wat zullen mensen wel niet van mij denken", was de reactie van Bram.

Samen met twee van zijn vrienden zet Bram een foto van Jeroen op de schoolsite met daaronder in dikke letters 'dit is een homo' geschreven. Ze krijgen ruzie en dat blijkt de reden dat ze allebei in het straflokaal zitten. Ook Lotte, het ex-vriendinnetje van Jeroen, zit met iets in haar maag. Ze heeft een Marokkaans vriendje, Nadir. Niemand weet het nog, zelfs haar ouders niet. Als ze het aan het drietal vertelt, komen de reacties waar ze zo bang voor was; Jeroen en Bram maken nare opmerkingen en grapjes over zijn Marokkaanse achtergrond.

Tenslotte pakt Bram Jeroens telefoon af en leest de sms-jes van zijn geheime vriendje. Er ontstaat een heftige ruzie. Vlak voor het hoogtepunt van de heftige ruzie, stopt het toneelstuk. De acteurs treden uit hun rollen en vertellen hoe het is afgelopen. Jeroen valt Bram aan met een schaar. Bram raakt gewond. De politie wordt gebeld. Maar, zeggen de acteurs tegen het publiek, misschien was het anders geweest als jullie erbij waren in dat lokaal. Wat hadden jullie anders gedaan? Het interactieve gedeelte begint.

Een meisje uit het publiek bijt het spits af en steekt haar vinger op. Toen die jongen met dat petje (ze bedoelt Bram) tegen Karlijn 'homo' schreeuwde in haar gezicht, ging hij te ver vindt ze. Langzaam gaan meerdere vingers omhoog, zij vonden dat inderdaad te ver gaan. Wat ze dan zouden doen? De jongen erop aanspreken, zeggen de leerlingen, en hem waarschuwen dat je dat niet kan zeggen. Oke, zeggen de acteurs. Ze gaan weer terug naar dat moment van de voorstelling en gaan nu met aanwijzingen uit het publiek verder spelen. Jeroen spreekt Bram, in opdracht van het publiek, aan op zijn gedrag: waarom noem je haar homo, dat is een scheldwoord. Bram trekt zich er niets van aan. "Nou, dan noem ik haar vieze gore pot!" En hij schopt Karlijn. Het publiek schrikt er zichtbaar van. De kinderen hadden niet verwacht dat ze het door hun bemoeienis ook erger konden maken.

Nu snelt Lotte naar het publiek: wat moet ik doen? Voor haar opkomen, zegt een meisje uit het publiek. Dat zou zij zelf namelijk ook doen, legt het meisje uit, als een van haar vriendinnen uit de kast zou komen. "Ik zou het leuk vinden voor haar." Ben je niet bang dat ze misschien verliefd op jou wordt, vraagt Lotte. "Ik zou haar wel duidelijk maken dat ik zelf niet op meisjes val", antwoordt ze. Lotte geeft Karlijn een knuffel, tot groot genoegen van de kinderen. Het volgende moment moedigt het publiek Jeroen aan om zelf uit de kast te komen, en niet onder druk zoals in eerste instantie gebeurde. "Zeg het, zeg het", fluisteren de jongeren. Als hij het doet, klappen ze voor hem. Als Bram vervolgens boos weg loopt, vinden ze dat Jeroen achter hem aan moet gaan. Ze moeten het uitpraten. Lotte grijpt haar kans om te vragen of zij het aan haar ouders moet vertellen over Nadir. Ja, zeggen ze. "Mijn ouders hebben pech, als ze mijn vriendin niet accepteren", zegt een jongen. Mening van anderen moet je negeren, adviseren ze haar.

Dan komen Bram en Jeroen weer het podium op. “Wat vind je nou zo vies aan homo’s” vraagt Jeroen aan Bram. Bram kijkt naar het publiek: een van jullie begrijpt me toch wel? Nee, roepen ze in koor. Maar dan: een jongen steekt zijn vinger op. “Als mij hetzelfde overkwam dan zou ik ook even goed moeten nadenken. Het is niet echt normaal. En het is gewoon niet echt mijn ding.” Het publiek besluit dat Bram best mag zeggen dat hij er van geschrokken is, en dat hij de tijd moet nemen om te wennen aan het idee. Dus eindigt het toneelstuk met een

verzoenend gesprek tussen de twee vrienden waarin ze afspreken dat Bram tijd krijgt om er aan te wennen. En daarmee heeft het publiek toch een positieve wending aan *Lokaal G 1.25* kunnen geven.

Dat elke voorstelling anders verloopt, bewijst de tweede opvoering later op de middag voor een nieuwe groep van 65 kinderen. Als het interactieve gedeelte begint en de jongeren gevraagd wordt wat zij anders zouden doen, krijgt een meisje met het woord. Als zij mocht ingrijpen zou ze dat, net als bij de eerste groep, doen op het moment dat Bram in het gezicht van Karlijn schreeuwt. “Maar moet ik dat ook zelf doen”, vraagt het meisje. Ja hoor, als ze dat wil, mag ze best het podium op en meespelen, krijgt ze te horen. Ze giechelt en besluit het podium op te gaan, als ze haar vriendin maar mag meenemen. Als de twee meisjes plaats hebben genomen in het straflokaal, vraagt een van de acteurs: jullie gaan dus zo meteen ingrijpen he? Ja, zeggen ze verlegen.

Van die verlegenheid is niets meer te bekennen als het moment komt dat acteur Bram tekeergaat tegen Karlijn. “Hallo, doe es normaal!”, zegt het meisje terwijl ze op staat uit haar stoel. Als Bram toch doorgaat, worden beide meisjes feller. “Hou je bek!” En “vind je dat normaal? Volgens mij ben jij zelf een homo!” Een van hen rent op hem af en duwt hem weg van Karlijn. Ze zouden hem het liefst willen slaan, zeggen de meisjes als de acteurs weer even uit hun rol komen. Dat mag niet, maar dat ze voor Karlijn zijn opgekomen is wel duidelijk. Karlijn is er blij mee, zegt ze. “Mensen moeten niet over me praten maar gewoon dingen aan mij vragen. Ik ben niet raar.” Lotte vraagt de meisjes hoe zij zouden reageren als een van hen uit de kast komt. “Moet ze zelf weten”, zegt eentje, “als ze maar weet dat ik niet zo ben.”

Nu is het de beurt aan Jeroen om het publiek om hulp te vragen. Moet ik eerlijk zijn tegen mijn beste vriend, vraagt hij, want het is zo moeilijk. Ja, toch doen zegt het publiek. Jouw vriend heeft het maar te accepteren. Dan vraagt een jongen aan Jeroen of hij in het echt ook homo is. Ja, is het antwoord. Jeroen gaat nu terug het spel in. “Je roept elke dag homo, je beledigt mij en Karlijn”, zegt hij tegen Bram. “Heb je ooit weleens bedacht dat ik echt homo ben?” Nee, zegt Bram. Jeroen kijkt zijn vriend strak aan. De kinderen in het publiek zijn nu doodstil. “Nou ik ben het wel, vraag maar aan Arvind mijn vriend.” Bram zwijgt. Hij loopt naar een paar jongens in het publiek die al een tijdje druk aan het doen zijn. “Ik ga tussen de normale mensen zitten”, zegt hij tegen de jongens.

“Jullie begrijpen mij toch wel?” De jongens zijn een beetje verrast dat de acteur in hun midden zit. Nog verrassender is de opmerking van een meisje dat een rij achter de jongens zit. “Dan ben ik kennelijk niet normaal, want ik ben bi”, zegt ze fel. Karlijn komt onmiddellijk in actie na het zien van zoveel moed. “Wat ben jij laf”, zegt ze tegen Bram. En ze neemt plaats naast het meisje. “Cool”, zegt het meisje als Karlijn naast haar zit. Maar zouden jullie vrienden blijven, vraagt Bram aan de jongens. Nee, zegt er een,

dan denkt iedereen dat wij ook homo’s zijn. Dus je accepteert het niet? “Ik zou het wel accepteren maar dan wil ik minder contact”, zegt de stoere jongen die eerder aan Jeroen vroeg of hij echt homo is.

Bram gaat met precies deze opmerking het toneelstuk weer in. Jeroen reageert beledigd. “Lafbek! Zeg niet dat je iets accepteert als je het niet echt meent.” Bram loopt weer naar het publiek. “Wie begrijpt mij?” Je bent bang dat hij misschien verliefd op jou wordt, zegt iemand uit het publiek. En je bent bang dat je niet meer stoer bent, zegt een ander. Dus wat moet ik nu doen, vraagt Bram. Het publiek stuurt hem terug naar Jeroen: ga met hem praten en vertrouw hem als hij zegt dat hij niet verliefd wordt op jou. Hij gaat het straflokaal weer in. “Sorry maar ik schrik er ook zo van. Daarom zei ik die lompe dingen. Ik wil mijn best doen om het te accepteren.” Het publiek applaudiseert. Karlijn lacht: “Het gaat om liefde, wat is daar nou mis mee?” Voordat de acteurs de voorstelling eindigen, wil Lotte nog even aan het woord. “En ik dan. Vinden jullie dat ik het gewoon moet vertellen van mijn Marokkaanse vriend?” “Ja, zeggen de jongeren in koor. “We zijn toch geen racisten”, zegt de stoere jongen.

